

Вл. Тихоновъ

Забравено добро

(Източна приказка).

Иранъ пъшкалъ подъ гнета на свирепия си владѣтель Зоорабъ-Рустемъ-шахъ. Страната била разорена отъ непрекъснати войни и отъ непосилнитѣ грабежи на сатрапитѣ.*) Народътъ бѣгалъ по пустинитѣ, като предпочиталъ да умира тамъ отъ гладъ, отколкото да пълни тъмницитѣ на шаха и да храни съ изнемоощѣлото си тѣло тъмничнитѣ дървеници. Никой не билъ увѣренъ за утрешния день; никой не знаелъ, дали на другата заранъ ще осъмне въ кжщата си, или ще бжде набитъ на колъ, а следъ туй обезглавенъ.

На всички било тежко, на всички било непоносимо, — дори и на шаховитѣ приближени, които знаели, че отъ каприза на господаря имъ зависи тѣхниятъ животъ. Днесъ сатрапътъ бивалъ обсипванъ съ милости, т. е. получавалъ нѣкоя областъ, съ право да я ограбва и разорява както си щѣ, а на другия день, често пжти и не стигналъ още до своето мѣстоназначение, получавалъ заповѣдь да се върне и бивалъ предаванъ въ ржцетѣ на палача. И затова той, доде билъ още на властъ, бързалъ да граби и пълни скривалищата си съ злато, да си присвоява голѣми парчета земя, да отнема отъ сиромаси последното имъ богатство и да превръща тѣхнитѣ жени и деца въ свои роби и робини. Като че ли той си думалъ: „макаръ день само, но да е мой!“

Всички били озлобени и всички треперяли отъ страхъ.

Но най-много отъ всички пострадалъ почтениятъ хаджи Мулей-Асанъ, човѣкъ мждъръ и праведенъ.

Той билъ придворенъ тълкувачъ на сънища. Никога не употребявалъ близостъта си до шаха, за да прави зло на народа.

Дето и когато могълъ, защищавалъ правдата, застъпвалъ се за невиннитѣ, помагалъ на беднитѣ, като понѣкога за всичко туй излагалъ на опасностъ собствената си глава. Неговата мждростъ и скромниятъ му нравъ дълго време го пазили отъ жестокостъта на Зоорабъ-Рустемъ. Безкористието му и високата му нравственостъ не давали храна за доноси на клеветницитѣ, съ каквито била пълна столицата.

Той не билъ богатъ, но живѣлъ доста охолно, и голѣмото му семейство отъ петъ сина и две хубавици-дъщери не знаело сиромашия. Той благославялъ Аллаха и служелъ вѣрно и честно на господаря си.

*) Сатрапъ — областенъ началникъ въ древна Персия.